

Donderdag 10 januari 1918 – ochtendeditie

Geen berichten over België.

Donderdag 10 januari 1918 – avondeditie

Berlijn, 10 januari. Officieel: Ten zuidoosten van Ieper 's middags levendig artilleriegevechten.

Ten westen van Zandvoorde mislukte een sterke nachtelijke verkenningsaanval van de Engelsen.

Uit de Vlaamse Beweging.

De Duitsers en het activisme.

De beste verdediging van het activisme vernamen wij uit de mond van Mr. L. Dörfel, als professor in de rechtsgeleerdheid aangesteld aan de hogeschool te Gent. Op een studentenvergadering te Antwerpen gehouden de 15^e oktober 1916, verdedigde hij de activisten tegen het verwijt dat zij de zaak van het vaderland zouden verraden. Hij zegde er onder meer:

"Wijs ons het stoffelijk bestanddeel van ons verraad aan. Gij zijt de beschuldigers en hebt de bewijslast. Wijs de manschappen aan, die wij naar de vijand brengen of aan het vaderlandse leger onttrekken. Waar zijn de goudstukken, welke wij aan de Duitse Rijksbank bezorgen; de levensmiddelen welke we toezenden; de wapens of de krijgsvoorraad, welke we fabriceren? Welke werken voeren wij uit voor de vijand? Van welke officieren, soldaten, matrozen of burgers hebben wij de trouw jegens koning of staat tot wankelen gebracht? Bezorg ons stukken ..."

Als kundige rechtsgeleerde steunt de heer Dosfel zijn redeneringen uitsluitend op de bestaande Belgische wetteksten van voor de oorlog omtrent het verraad tegen land in staat. Tegenover deze redenering stelt men echter "wie heeft er baat bij": tot wiens oordeel geschiedt in de huidige omstandigheden de werking der activisten?

De heer Dosfel is een van de rechtschapen activisten, die zich openlijk rekenschap durven geven van de bedoelingen die de Duitsers kunnen hebben bij het steunen van de Vlaamse beweging. In zijn merkwaardige redevoering zegt hij daaromtrent:

"Ik gis veeleer, en maak dit op uit een van de redevoeringen van de kanselier, dat het de bedoeling van de Duitsers is in België een dam op te werpen tegen de verfransing en er voor te zorgen dat het land echt onzijdig zou zijn niet alleen in militair maar ook in zedelijk opzicht. Kunnen wij ons daarmee verenigen? Wel, dit is het oude programma van de Vlaamse Beweging."

Inderdaad, dit is een deel van het oude programma van de Vlaamse Beweging. Alleen is het de vraag of de activisten de bedoelingen van de Duitse politiek niet te eng afmeten naar de woorden, die een Duits politicus in 1916 daarover wel wilde loslaten.

Ik weet dat er Duitse geleerden zijn voor wie het, bij hun "hulp verlenen" aan de Vlamingen, slechts te doen is om een versterking van het Germaanse element in Vlaanderen: de Vlaams herworden Vlamingen zouden de dam zijn tegen de Latijnse invloed van het zuiden.

Veel verder gingen tal van Duitsers, die aan reële politiek doen. Zo'n buitenlandse dam heeft de Germaanse cultuur van Duitsland niet nodig, menen zij: is Duitsland sterk, dan zal zijn cultuur vanzelf genoegzaam naar buiten uitstralen. Het komt er voor de Duitsers op

aan een stevige borstwering op te werpen tegen het nu ook militair sterk geworden Frankrijk en Engeland, en dit juist in het België, dat voor hun land de open weg is naar Frankrijk en van Frankrijk uit, dat tevens als een deel van het Engelse bolwerk kan beschouwd worden. Een hartstochtelijk verdediger van deze opvatting was wijlen de gouverneur-generaal van België baron von Bissing: uit de memorie van zijn hand daaromtrent, gepubliceerd in het nummer 29 van 19 mei 1917 van "Das Grosse Deutschland", blijkt ten overvloede hoe hij bij de regeerders van Duitsland aandrong op een volledige annexatie van België bij het Duitse Rijk. Voor hem was de "Vlaamse politiek" van het Duits beheer slechts een onderdeel van het plan tot onderwerping van de Belgische bevolking "van Germaans ras zijnde," schreef hij "zullen de Vlamingen, door hun oppositie tegen de Walen, voor het Duitse ras een kostelijke versterking uitmaken."

En in een brief aan dr. Stresemann, gedagtekend 17 januari 1917, en gepubliceerd door de Deutsche Tageszeitung nr. 271 van 30 mei 1917, zegt hij verder nog: "Sedert meer dan twee jaar wordt mijn politiek gericht door deze vooruitzichten voor de toekomst. Men heeft het mij dikwijls moeilijk gemaakt deze politiek te volgen; men heeft er tegenover gesteld dat de brutale macht de enige goede politiek is. Wat mij betreft, ik heb getracht, zonder gerucht te maken, banden aan te leggen, en zelfs werden sedertdien die banden dikwijls verbroken; het volstaat toch dat van de betrachte toenadering iets overblijft, al was het slechts in het grootste geheim. Men zal zien welke vruchten deze politiek afwerpt, zodra Duitsland, om zich schadeloos te stellen voor de zware opofferingen die het moest doen en om zich de waarborgen te verschaffen zonder dewelke het zijn toekomst niet kan verzekeren, aan alle toegevendheid zal kunnen weerstaan, en de annexatie zal uitspreken op grond van het recht van verovering. Deze gedachten hebben mijn Vlaamse politiek bezield ..."

De werkelijke regeringskringen van Duitsland hebben zich op meer bezadigde wijze uitgelaten. Aanvankelijk beperkten zij zich tot het steunen van de ultra-flaminganten; ze konden zo hopen een deel van de Vlamingen minder ongunstig te stemmen voor gebeurlijke annexatie. Toen echter een volslagen overwinning van de Duitse wapens uitbleef en deze kringen tot de overtuiging kwamen het krijgsgeweld niet te kunnen doen gelden om België te annexeren, konden zij zich niet tevreden houden met een status-quo met de situatie van voor de oorlog en eisten zij voor de toekomst "reële waarborgen" in België op. Nooit hebben zij deze waarborgen omschreven: men kan veronderstellen dat de omvang ervan moet bepaald worden door wat de krijgsvoering zou bereiken. Deze waarborgen kunnen van militaire, economische, politieke aard zijn. De geringste waarborg, die Duitsland kan trachten te bekomen – het blijkt onder meer uit de besprekingen van 3 mei 1917 in de centrale Rijksdagcommissie – is het ongehinderd voortbestaan van de administratieve, en zo mogelijk ook politieke, splitsing van België.

Wat Duitsland in de toekomst, ook als het zijn greep op België geheel moet loslaten, kan hopen van een splitsing van het kleine land, dat toch een geweldig sta-in-de-weg was voor Duitsland, is wel voor iedereen duidelijk geworden die enige politieke zin heeft.

Van dit standpunt uit begrijpt men best waarom de Duitse rijkskanselier destijds te Berlijn tot de zeven afgevaardigden van de "Raad van Vlaanderen" zegde: "nog tijdens de bezetting moet men de volledige bestuurlijke scheiding doorvoeren". Men begrijpt eveneens waarom er voor gezorgd wordt dat ook van Waalse zijde een beweging voor bestuurlijke scheiding zou uitgaan; waarom, sedert enige tijd, men een Waals strijdblaadje laat verschijnen: "L'avenir Wallon", dat de beweging van de Vlaamse activisten als aanleiding neemt om op zijn beurt de Walen op de hitsen en een

congres van Wallonië en een "Raad van Wallonië" in het vooruitzicht stelt.